

Kada želite da dobijete na važnosti, svoju informaciju odredite kao iskaz „visoko rangirani dužnosnik nam je priopćio, koji želi ostati anoniman“ da će se porezni sustav obogatiti uvođenjem poreza na kamatu. Obrazloženje, kao i uvijek, sastoji se u nabranjanju zemalja koje oporezuju štednju. Porezni stručnjaci će tome dodati kako se svi dohoci, pa tako i dohoci od kapitala, moraju oporezivati što se iskazuje kroz pojam „širenje porezne osnovice“. Tako će se jedna, za hrvatske prilike, bezumna mjera opravdavati, dok, recimo HNS, neki „relevantan čimbenik“ ne zaustavi cijelu priču. Oporezivanje kamata moguće je braniti u načelu, međutim ne i u pojedinostima. „Vrag uvijek leži“ u pojedinostima.

Tijekom razvoja poreznih sustava oporezivanje pojedinih oblika dohodaka različito se je tretiralo. Welfare state zagovarao je značajnije oporezivanje kapitala u odnosu na oporezivanje rada. Rastakanje države blagostanja, koje nam je donio neoliberalizam, mjenja priču pa se oporezuju dohoci od rada značajnije u odnosu na dohotke od kapitala. Ovom valja pridodati i povećanje porezne presije dohodaka putem općeg i selektivnog oporezivanja potrošnje, koji kao regresivni porezi značajnije terete manje dohotke.

Međutim, uvijek je međutim „kvaka 22“, u uvjetima fiksni tečaja nacionalnih valuta, posebice manje razvijenih zemalja kao što je Hrvatska, ograničene su mogućnosti monetarne politike pa porezna politika postaje „politika svih politika“. Kao što vidimo eurozona „napada“ nacionalni suverenitet i porezne politike preko fiskalne politike. Kako je dinamiziranje nacionalnih gospodarstava u samoj žiži svih ekonomskih politika, posebice jedinstveno tržištu EU, to je interes za primjerenu, čitaj konkurentnu, politiku u porastu. Kriza iz 2007. godine, koju nismo hrabro priznavali u Lijepoj našoj do 2009. godine, pokazala je kako smanjenje PDV-a u Velikoj Britaniji nije bilo dobro za razliku od njegovog povećanja u Njemačkoj koje je bilo dobro. Tako putem općih i selektivnih poreza je moguće povećati/smanjiti konkurentnost nacionalnog gospodarstva kako sam to pokazao u svome radu „Porezna reforma i hrvatska kriza“. Naprosto nije dobro da svijet igra u „kupe“, a naši kreatori u „špade“ (za kontinentalnu Hrvatsku: „tref“ i „pik“).

Vratimo se oporezivanju kamata. „Izvori bliski Vladi“ nam govore da se radi o oporezivanju kamata na štednju koje su na povijesno niskoj razini. Što više, imajući u vidu kretanje inflacije, vjerojatno su kamate na štednju negativne. Međutim, ni to nije najbitnije. Pitanje svih pitanja je da li će se kamate na kredite tretirati kao odbitna stavka. Naime, bilo bi posve fer da građani, horizontalna i vertikalna pravednost, koji štede plaćaju porez na kamatu, a građani koji otplaćuju kredite dobiju subvenciju od strane države, putem odbitka iznosa kamata od porezne osnovice. Ne izgleda vam izneseno baš prihvatljivo da ne kažem pametno? U pravu ste. Država uvođenje poreza opravdava manjkom poreznih prihoda i time preferira fiskalni u odnosu na socijalni i gospodarski aspekt oporezivanja.

Hrvatska kao visokozadužena zemlja mora sve svoje instrumente posložiti tako da poveća nacionalnu štednju. Naprosto priča svih priča u Lijejpoj našoj glede problema u gospodarstvu, pa i u društvu, je u daleko većoj potrošnji u odnosu na materijalne mogućnosti. To valja, htjeli nehtjeli, dovesti u red. Drugim riječima, umjesto da oporezuje kamate na štednju, država mora stimulirati štednju, jednako kao što je bila greška uvođenje poreza na raspoređenu dobit. Zemlje koje žele dinamizirati gospodarski rast i razvoj najveću moguću pažnju posvećuju povećanju nacionalne akumulacije. Umjesto toga Lijepa naša želi dinamizirati razvoj putem inozemnih investitora što je u osnovi krivi pristup. O tom na ovim stranicama, i ne samo njima, ima obilje dokaza. "Tuđa ruka nikad te neće počešati."

Imajući u vidu navedeno, molim Vladu Lijepe naše da ozbiljno preispita svoje namjere glede uvođenja poreza na štednju. Ovo tim više ako se ima u vidu da su mirovine i zdravstvena zaštita glavni generatori deficita pa, prema tome, nije nerealno očekivati njihovo smanjenje. Ovo, pak, znači da će se u narednom razdoblju dodatno individualizirati rizik što imperativno zahtjeva da se građanima omogući da štednjom, investiranjem pokriju dodatni rizik koji Lijepa naša nije u stanju putem socijalnog sustava osigurati. Kupovina vremena, tako valja nazvati eventualno uvođenje poreza na kamatu, ima učinak vatrogasnih mjera. Kurativa bi trebala biti izuzetak, dok pravi pristup zahtjeva preventivu.